

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobce: H. L. S.,** zastoupen Mgr. Marcelou Valtrovou, advokátkou, se sídlem Školní 1238, Černošice, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 5. 2004, č. j. 30 Az 369/2003 - 28,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 30 Az 369/2003 - 28 ze dne 31. 5. 2004 **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 30 Az 369/2003 - 28 ze dne 31. 5. 2004, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 4733/VL - 19 - P13 - 2002 ze dne 29. 9. 2003, kterým bylo rozhodnuto, že se stěžovateli neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalovaný v průběhu právního řízení porušil § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, neboť podklady, ze kterých vycházel, nemohou být dostatečné pro posouzení stěžovatelova případu, neboť většina

podkladů rozhodnutí nemá se stěžovatelovým případem žádnou souvislost. Tak je tomu například ohledně skutečnosti, že strana R. je jednou z oficiálně registrovaných politických stran v zemi se zastoupením ve vládě a v parlamentu a že pronásledování jejích členů je vyloučené. Stejně tak je pro posouzení stěžovatelovy situace relevantní aplikace příslušných zákonů, nikoli jejich samotné přijetí. Žalovaný nevedl žádná šetření za účelem zjištění, jak jsou zákony platné v zemi jeho původu prosazovány a uplatňovány v reálném životě. Podklady, na základě kterých by posoudil vnitřní poměry země stěžovatelova původu, si žalovaný neopatřil. Kromě toho stěžovatel namítá, jak se žalovaný vypořádal s důvody pro udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť v jeho rozhodnutí absentují úvahy o tom, z jakých podkladů vycházel a jak je vyhodnotil. Uvádí-li krajský soud, že se stěžovatel nedomáhal udělení azylu z humanitárních důvodů, pak stěžovatel poukazuje na skutečnost, že stěžovatel požádal o udělení azylu za situace, kdy v jeho zemi probíhala válka, aniž by znal a mohl znát nějaké rozlišení forem či druhů azylu. Dále stěžovatel namítá, že krajský soud se ve svém rozsudku nevypořádal se dvěma zprávami, které stěžovatel předložil soudu k prokázání svých tvrzení o nedostatečném zjištění skutkového stavu, a sice se zprávou Amnesty International ze dne 29. 3. 2004 a s článkem od Valérie Thorin ze dne 5. 1. 2004, a z toho dovozuje jeho nepřezkoumatelnost. Na základě těchto skutečností stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, zároveň žádá přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti její důvodnost popírá. Věcně setrvává na svém závěru, k němuž dospěl ve správním řízení, a ohledně namítaného nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci poukazuje na skutečnost, že stěžovatel se s podklady, na základě kterých žalovaný rozhodoval, neseznámil, ač mu to bylo umožněno. Návrhy na doplnění dokazování neučinil. Proto žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatel poukazoval při pohovoru na svůj původ (na severu země byla nebezpečná situace, stěžovatel byl na seznamu lidí, které „vojáci sbírali“, popíral, že by byl svědkem přestřelek), původně na počátku správního řízení poukazoval na strach o život v souvislosti s probíhající občanskou válkou, konkrétně popisoval, jak byl účastníkem přestřelky. Žalovaný ve správním řízení dospěl k závěru, že důvodem stěžovatelovy žádosti o udělení azylu byly obavy o jeho život v důsledku probíhající občanské války, ostatní tvrzení, tj. stěžovatelem později uplatněná a původní stěžovatelova tvrzení vyvracející, žalovaný nepovažoval za věrohodná. Občanská válka však již v zemi jeho původu neprobíhá. Žalovaný tedy dospěl k závěru, že důvody, které stěžovatel uvedl, nelze podřadit pod žádný z azylově relevantních důvodů, a stěžovateli azyl neudělil, zároveň dospěl k závěru, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování. Jak vyplývá z obsahu soudního spisu, stěžovatel rozhodnutí žalovaného napadl žalobou, ve které namítal porušení jednotlivých procesních ustanovení správního řádu, podle nichž bylo vedeno správní řízení před žalovaným, když se omezil na citaci příslušných ustanovení, jejichž porušení namítal (§ 3 odst. 3 a 4 a § 32 odst. 1 správního řádu), a dále porušení § 12 a § 91 zákona o azylu, neboť stěžovatel dle jeho názoru splňoval podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a pro konstataci existence překážky vycestování. Krajský soud žalobu zamítl, neboť dospěl k závěru, že není důvodná. Rozsudek krajského soudu byl stěžovateli doručen dne 24. 6. 2004, ten jej dne 7. 7. 2004 napadl kasační stížností.

Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Pokud jde o přípustnost

kasační stížnosti s ohledem na uplatněné kasační důvody, pak stěžovatel formálně uvádí kasační důvody podávané z § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s, čemuž obecně odpovídá také obsah kasační stížnosti. Kasační stížnost považuje Nejvyšší správní soud za přípustnou, s výjimkou dále uvedenou. Pokud jde o kasační důvod opírající se o § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a sice o nedostatečné vypořádání se s podmínkami pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, jak nyní stěžovatel tvrdí, pak Nejvyšší správní soud předesílá, že vada řízení před žalovaným může být podle § 103 odst. 1 písm. b) a § 104 odst. 4 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti přípustně namítána pouze tehdy, pokud již byla neúspěšně namítána v předchozím řízení před krajským soudem. Skutečnost, že by stěžovatel v tomto směru proti rozhodnutí žalovanému brojil již v řízení před krajským soudem, z obsahu žaloby nevyplývá. V této části je tedy kasační stížnost nepřípustná.

Ve zbylé části Nejvyšší správní soud shledává kasační stížnost přípustnou. V rozsahu zbylých kasačních důvodů tedy napadený rozsudek přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Pokud jde o stěžovatelovo tvrzení, že podklady, ze kterých vycházel, nemohou být dostatečné pro posouzení stěžovatelova případu, neboť většina podkladů rozhodnutí nemá se stěžovatelovým případem žádnou souvislost, pak Nejvyšší správní soud shodně se stěžovatelem dospívá k závěru, že u některých skutečností, o něž žalovaný své rozhodnutí opírá, lze souvislost s tím, jak v dané věci rozhodl, dovodit stěží. Tak je tomu právě ohledně konstatace žalovaného, že strana R. je jednou z oficiálně registrovaných politických stran v zemi se zastoupením ve vládě a v parlamentu a že pronásledování jejích členů je vyloučené, neboť stěžovatel poukazoval na to, že opustil zemi svého původu v důsledku obav z probíhající občanské války. Za situace, kdy tyto žalovaným v jeho rozhodnutí uvedené skutečnosti s případem stěžovatele nijak nesouvisí, zůstává jedinou skutečností, o niž bylo jeho rozhodnutí opřeno, tvrzení žalovaného, jež přijal následně i krajský soud v napadeném rozsudku, že občanská válka v zemi stěžovatelova původu již skončila. Takový závěr byl učiněn toliko na základě informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 17. 9. 2003 poskytnuté na dotaz žalovaného ze dne 9. 9. 2003, podle níž m. j. země stěžovatelova původu prochází etapou národního usmíření, politická, jakož i bezpečnostní situace, se postupně zklidňuje, ve městě A. vypukly počátkem léta lokální nábožensky i etnicky motivované nepokoje, které byly řešeny v rámci celkového uklidnění situace a neměly by se opakovat. Stěžovatel byl však s podklady, na základě kterých žalovaný rozhodoval, seznámen již dne 17. 3. 2003. Z toho je zřejmé, že stěžovatel se s těmito podklady nemohl seznámit a reagovat na ně případně již v průběhu správního řízení před žalovaným. Poprvé mohl tedy tyto žalovaným tvrzené skutečnosti zjistit až z rozhodnutí žalovaného, přitom reagoval-li na ně v žalobě ke krajskému soudu tak, že navrhoval, aby dokazování bylo soudem doplněno o dvě zprávy o situaci v zemi stěžovatelova původu, pak tyto důkazy provedeny nebyly, aniž by krajský soud vyložil, proč se tak stalo. V tomto ohledu tedy pochybil nejen žalovaný, ale i krajský soud, pokud stěžovatelem navrhované dokazování neprovedl, aniž by zdůvodnil, proč tak neučinil. S ohledem na shora popsané skutečnosti, tj. že stěžovatel tvrdil, že opustil zemi svého původu v důsledku obav z probíhající občanské války, zatímco žalovaný tvrdil, že občanská válka již skončila, což dovodil z podkladu rozhodnutí, který nebyl součástí spisu v době, kdy se s ním stěžovatel měl možnost seznámit (tj. dne 17. 3. 2003), mohlo mít stěžovatelem navrhované dokazování na posouzení věci rozhodující vliv.

Ze shora uvedeného tedy Nejvyšší správní soud uzavírá, že skutkový stav věci s ohledem na stěžovatelova tvrzení, jimiž odůvodňoval svoji žádost o udělení azylu, nebyl žalovaným zjištěn natolik přesně, že by na jeho základě bylo možno rozhodnout o tom,

že stěžovatel podmínky pro udělení azylu a pro konstataci existence překážky vycestování nesplňuje. Žalovaný tedy nedostál své povinnosti podávané z § 32 odst. 1 správního řádu a krajský soud, který k podané žalobě realizoval přezkum rozhodnutí žalovaného, považoval rozsah, v němž byl skutkový stav zjištěn, za dostatečný, přitom rezignoval na vypořádání se s návrhy stěžovatele na doplnění dokazování. Takový postup krajského soudu se zřetelně neslučuje s pravidly fér procesu a s povinností soudu řádně ve správním soudnictví přezkoumat rozhodnutí správního orgánu v mezích uplatněných žalobních bodů; byť byla námitka nedostatečného zjištění skutkového stavu stěžovatelem v žalobě uplatněna ve vysoké míře obecnosti, kasační stížnost je třeba nyní považovat za důvodnou. K tomuto závěru dospěl Nejvyšší správní soud i se zohledněním skutečností, jež jsou mu známy z jeho činnosti, tj. že bezpečnostní situace v zemi stěžovatelova původu je v průběhu let 2002 až 2005 neustále nestabilní. Poslední dohoda mezi znepřátelenými stranami byla uzavřena v P. při jednáních uskutečněných ve dnech 3. 4. 2005 až 6. 4. 2005, jejichž výsledkem byla deklarace o ukončení konfliktu a odzbrojení znepřátelených stran. O bezpečnostní nestabilitě v zemi stěžovatelova původu rovněž svědčí několik rezolucí rady bezpečnosti OSN, v jejichž důsledku jsou na tomto území přítomny síly OSN.

Nejvyšší správní soud tedy na základě posouzení kasační stížnosti uzavírá, že shledal podstatnou vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spisech, přitom krajský soud měl z tohoto důvodu jeho rozhodnutí zrušit, případně dokazování doplnit způsobem, jak stěžovatel v žalobě navrhoval, a poté posoudit, zda výsledky dokazování závěru, k jakému dospěl žalovaný, odpovídají či nikoli. To však krajský soud neučinil.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. krajský soud ve svém novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
člen senátu určený dle rozvrhu práce
provést jednotlivý potřebný úkon v době
překážky v práci předsedkyně senátu
JUDr. Milady Tomkové